
ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

ФЕВРУАРИ 2012

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч ООД
Период на провеждане	22-29 февруари 2012
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1015 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Квота въз основа на признаците възраст, пол, образование и тип на населеното място
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

Лек спад в подкрепата за управляващите на фона на сериозни поражения в техния имидж, показва февруарското национално представително проучване на Социологическа агенция Алфа Рисърч.

- ▶ Доверието в правителството, премиера и президента, излъчен от ГЕРБ, се запазва на приблизително същите равнища, както през месец декември. Реакцията на кабинета след наводненията в Югоизточна България е оценена като адекватна и способства в най-голяма степен за запазване на досегашното равнище на доверие.
- ▶ Случаите на полицейско насилие обаче, скандалите с бонусите и цените на лекарствата, нанасят сериозни щети върху образа на управляващите. Въпреки че след излизането на Р.Плевнелиев от кабинета, вътрешният министър Цветан Цветанов остава най-одобряваният министър (основно с гласовете на симпатизантите на ГЕРБ) за първи път той получава повече отрицателни, отколкото положителни оценки за работата си. Другите министри, върху които текущите събития оставят сериозен негативен отпечатък, са Нона Караджова, Стефан Константинов, Аню Ангелов. Засилването на поляризацията, или негативизма към работата на ключови министри е един от съществените признаци на ерозия в имиджа, които изследването регистрира.
- ▶ Като цяло общественото мнение оценява позитивно бързината на реакциите при извънредни обстоятелства (като в случая с наводненията), но нараства критичността към липсата на правила, на последователни, превантивни и дългосрочни управленски действия (като безотговорността при стопанисването на язовирите, пост фактум реакциите по случая с бонусите и скока в цените на лекарствата, конфликта между вътрешния министър и съда). Ресорните министри по всички тези казуси търпят санкцията на общественото мнение.
- ▶ Импониращите на голяма част от избирателите реакции на премиера Борисов по казуси от широк обществен интерес, успяват да запазят в общи линии доверието към кабинета и министър-председателя. Подкрепата за партия ГЕРБ обаче бележи спад (с 2 на сто спрямо декември). Този спад е съпроводен и от известно консолидиране на доскоро дисперсните критични настроения, които на няколко пъти през изследвания период оказаха силен публичен натиск върху решения на правителството и парламента.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

**Оценка за адекватността на
управленските действия и
допустимостта в намесата на
държавата**

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Оценките за дейността на правителството се запазват почти без промяна в сравнение с месец декември – 22% положителни, 36% отрицателни. Одобрението идва основно от електората на ГЕРБ, и в по-малка степен – от симпатизантите на Атака и Синята коалиция.

Рейтингът на Бойко Борисов също остава на предишното си равнище (38% положителни оценки, 33% - отрицателни). Доверието в премиера обхваща по-широки обществени кръгове, отколкото това към кабинета. Важен негов ресурс е запазването на подкрепата сред средните социални слоеве, но в областните градове и селата критичността расте с по-бързи темпове.

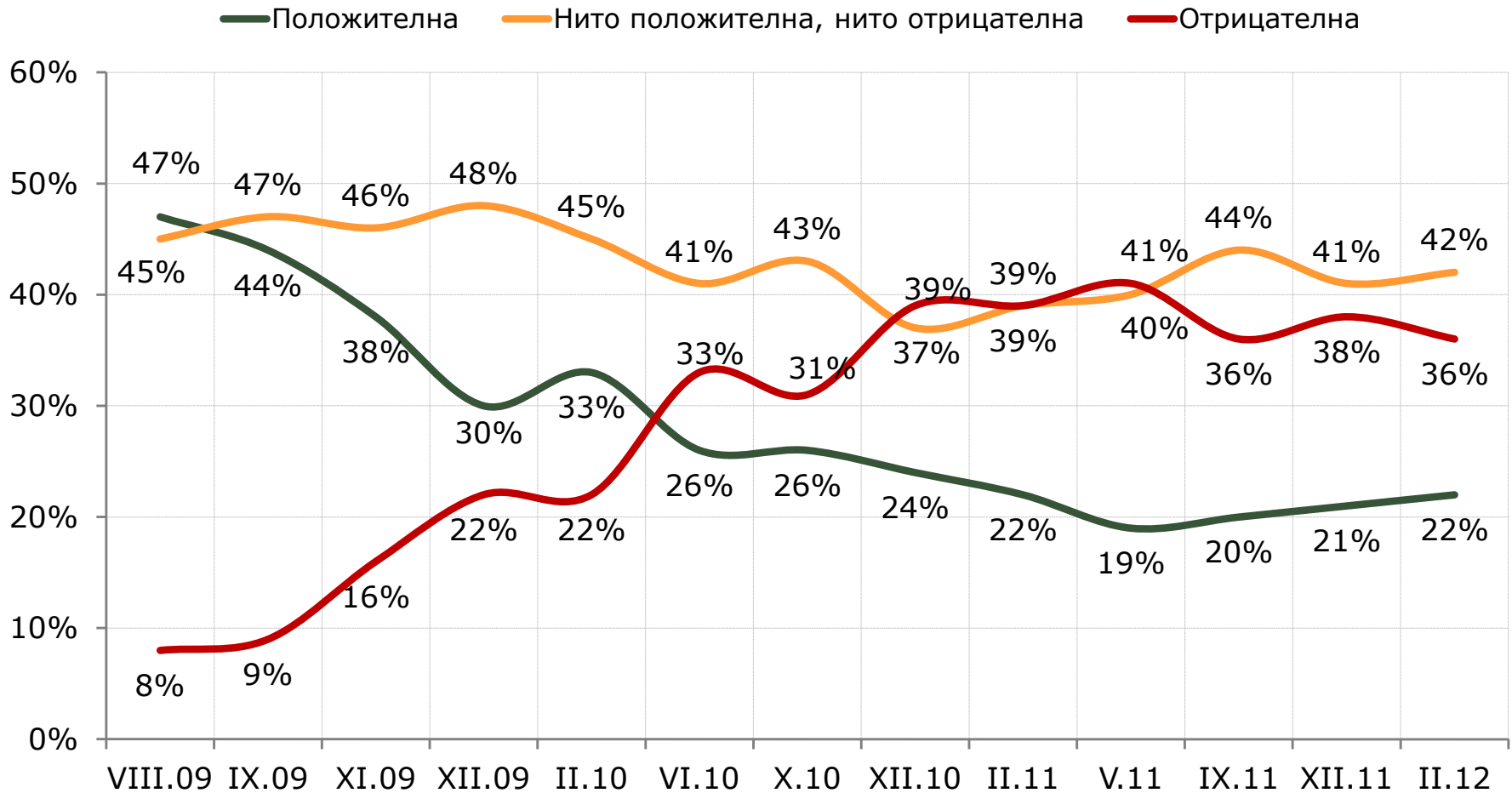
При министрите се забелязват две тенденции. От една страна, нарастваща поляризация в отношението към Цветан Цветанов, който въпреки че остава най-одобряваният член на кабинета, събира за първи път повече негативи, отколкото позитиви за своята дейност. От друга, ръст в негативните оценки за министри, които пряко или косвено бяха засегнати от събитията с най-голям обществен отзвук през изтеклия период – Нона Караджова и Стефан Константинов. Отрицателният доклад за България на ЕК, скандалите около Агенцията по вписванията, конфликтите „суд-вътрешен министър“, водят до лек спад в индекса и на по-слабо познатия правосъден министър Диана Ковачева. Въпреки че общественото мнение е силно критично както към приемането на АКТА, така и към проучванията за шистов газ, поемането на отговорност от страна на министър Трайков, е изиграло положителна роля и протестите не са довели до спад в неговия индекс на доверие. Николай Младенов, Мирослав Найденов и Лиляна Павлова са аритметически най-одобряваните министри, но нито един не се възприема като безусловно „успешен“.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Изключително чувствителна и диференцирана е реакцията на общественото мнение на поредицата от драматични събития през периода. Оценката за начина, по който е действало правителството в отделните случаи пряко влияе на отношението към кабинета и ресорните министри. 56% от анкетиранията оценяват положително реакциите на кабинета след наводненията в Югоизточна България. Не така обаче стоят нещата с подписването на АКТА без обществен дебат по темата (42% отрицателни оценки), превишаването права на полицаи и случаите на полицейско насилие при задържане на заподозрени (69% негативни мнения), скандала с бонусите (49%) и цените на лекарствата (58%). Въпреки че тръгва от разследване срещу фармацевтичните компании, скандалът с цените на лекарствата рикошира изключително остро върху имиджа на правителството. 27% от българите са на мнение, че отговорност за високите цени носят фармацевтичните компании, 69% обаче са убедени, че отговорността е на Здравната каса и Министерство на здравеопазването, които не са реагирали своевременно в полза на пациентите.

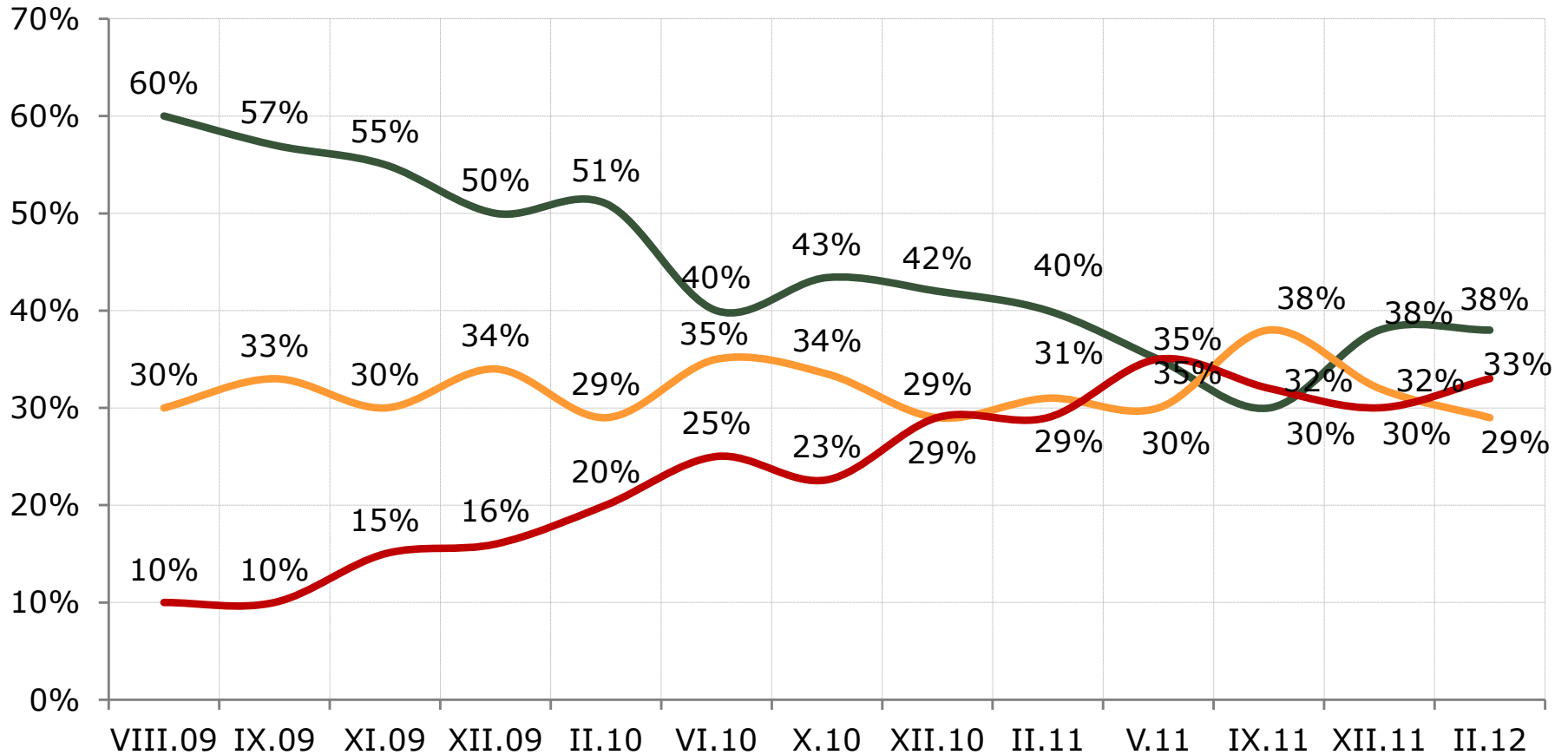
В условията на икономическа криза естествено в центъра на вниманието продължава да бъдат и условията за банково финансиране. 82% смятат, че е необходима по-голяма равнопоставеност между клиенти и банки и в тази връзка би било добре таксите по кредитите да отпаднат, или да се поделят поравно между банката и кредитополучателя. Предложението на министър С.Дянков лихвите по банковите кредити да се определят съобразно публично достъпен пазарен индекс се одобрява от 59%, 24% са на обратната позиция. Тези мнения, както и очакванията за участието на правителството в регулирането на една или друга сфера, което по различни поводи беше многократно дискутирано през последните месеци, трябва да бъдат разглеждани в контекста на по-фундаменталните нагласи на българите къде е допустима и къде не намесата на държавата. В мнозинството си българите продължават да бъдат силни етатиристи и да смятат, че там, където регулацията не е постигнала добри резултати е необходима още по-голяма регулация. 72% са убедени, че е добре държавата да се намесва в икономиката, 67% - във финансовите институции. Дори по отношение на съдебната система, пред която почти винаги стои определението „независима“, мненията са поляризирани – 41% смятат, че е добре държавата да се намесва, 40% - не. Единствените две сфери, в които българите не допускат намесата на държавата са медиите (21% да, срещу 61% - не) и частния живот на гражданите (19% да, срещу 64% - не).

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ БОЙКО БОРИСОВ

— Положителна — Нито положителна, нито отрицателна — Отрицателна

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

	XII.11	II.12		■ Неуспешни	■ Успешни
Николай Младенов	(13.2)	(11.8)		5.9%	17,7%
Лиляна Павлова	(6.9)	(7.3)		6.4%	13,7%
Свилен Нейков	(7.4)	(7.1)		5.4%	12,5%
Мирослав Найденов	(1.9)	(5.3)	↑	9.9%	15,2%
Томислав Дончев	(5.8)	(4.1)		5.5%	9,6%
Сергей Игнатов	(5.1)	(3.5)		9.2%	12,7%
Ивайло Московски	(-5.9)	(0.9)	↑	4.7%	5,6%
Трайчо Трайков	(-4.5)	(-1.5)		12.0%	10,5%
Цветан Цветанов	(4.8)	(-2.6)	↓	23.4%	20,8%
Аню Ангелов	(4.2)	(-2.7)	↓	9.3%	6,6%
Вежди Рашидов	(0.8)	(-3.1)		13.8%	10,7%
Диана Ковачева	(0.4)	(-3.1)		4.9%	1,8%
Симеон Дянков	(-21.8)	(-13.1)		25.8%	12,7%
Нона Караджова	(-5.4)	(-15.5)	↓	20.1%	4,6%
Тотю Младенов	(-20.9)	(-16.8)		25.2%	8,4%
Стефан Константинов	(-16.5)	(-16.9)		25.2%	8,3%

СЪБИТИЯ С НАЙ-СИЛЕН ЕФЕКТ ВЪРХУ ОБРАЗА НА КАБИНЕТА

Събития с отрицателен обществен отзвук

Случаите на превишаване на права от полицаи и полицейско насилие при задържане на заподозрени	69%
Скандала с цените на лекарствата	58%
Скандала с бонусите, получени от висши представители на изпълнителната власт	49%
Подписването на споразумението АКТА от българското правителство без обществен дебат по темата	42%
Промените в закона за горите, които улесняват възможността за изграждане на съоръжения и обекти в планините	41%

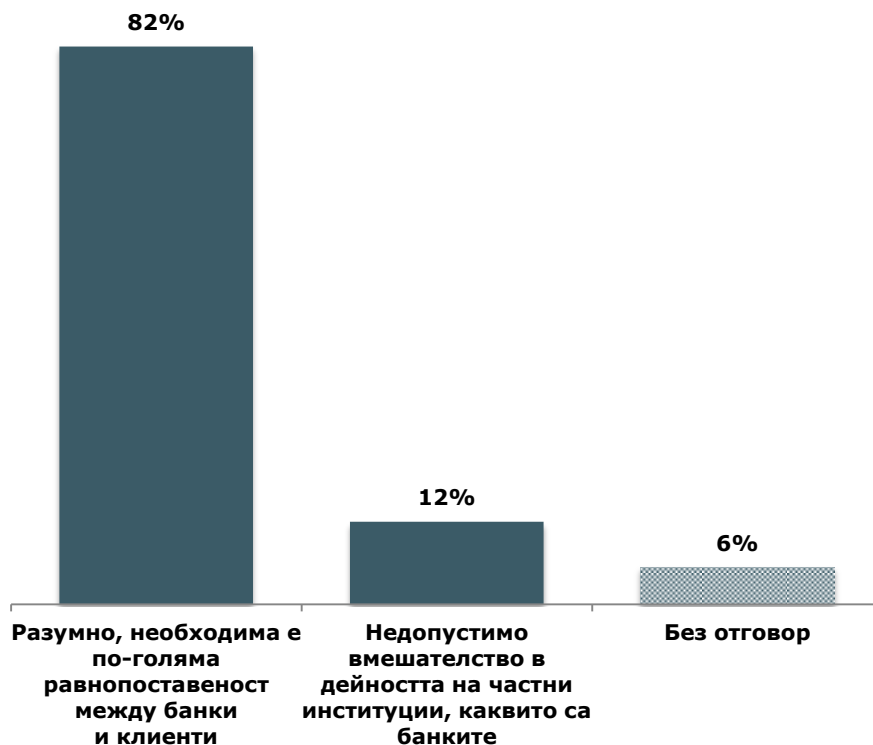
Събития с положителен обществен отзвук

Реакцията на властите при наводненията в Югоизточна България	56%
Налагането на мораториум върху проучванията и добива на шистов газ в България	43%

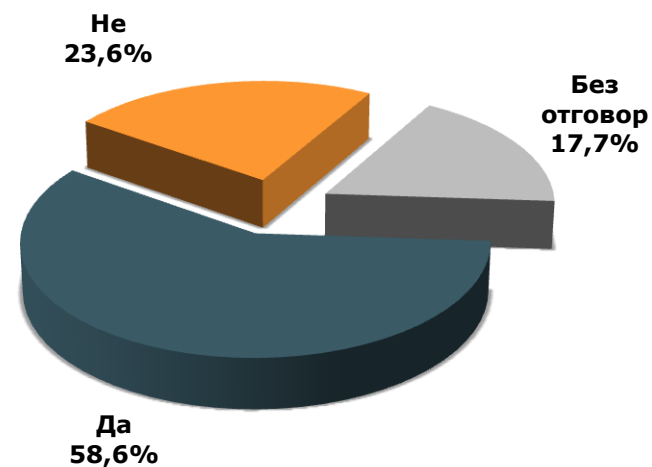
Общественото мнение за допустимостта на намесата на държавата във:

Добре ли е държавата да се намесва във:	Добре е	Не е добре	Без мнение
В икономиката	72%	14%	14%
Във финансовите институции	67%	17%	16%
В съдебната система	41%	40%	19%
В медиите	21%	61%	18%
В живота на гражданите	19%	64%	17%

Как оценявате предложението на финансовия министър за по-ясно определяне лихвите на банките по кредитите, и разделянето на таксите между тях и клиентите?

Одобрявате ли предложението на вицепремиера Симеон Дянков за определяне на лихвите по банковите кредити съобразно публично достъпен пазарен индекс?

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИ, ПАРТИИ И ПОЛИТИЦИ

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИ, ПАРТИИ И ПОЛИТИЦИ

Проучванията през последната година установяват трайна тенденция на неудовлетвореност от ключови държавни институции. Парламентът продължава да страда от дефицит на обществено доверие. Оценката за дейността му е силно критична. Въпреки липсата на нов спад, доверието и към него (11%), и към председателя Цецка Цачева (15%) остава на много ниско равнище.

Изключение от общата тенденция прави президентът Росен Плевнелиев, който запазва позитивен рейтинг. Месец след встъпването му в длъжност, положителните оценки за дейността му са 43% срещу 16% отрицателни.

Най-негативното отражение на скандалите от последните месеци върху управляващите е в електорален план. Бойко Борисов запазва доверието на 38% от избирателите, но ГЕРБ губи 2% от симпатизантите си и към края на февруари склонност да гласуват за управляващите заявяват 23.9% от пълнолетните граждани на страната. Подкрепата си за партията оттеглят най-вече жителите на областните градове и селата, средните поколения, хората с високо образование.

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИ, ПАРТИИ И ПОЛИТИЦИ

БСП леко подобрява позиции – от 16% на 17%. По-значима динамика в подкрепата за социалистите може да настъпи в зависимост от посоката, в която се развие битката за лидерския пост. След напускане на президентството Георги Първанов успява да запази доверие от 33%, но последните месеци бележат леко подобрене в рейтинга на сегашния председател Сергей Станишев – от 17% на 20%. Към момента двамата имат относително равностойно влияние сред привържениците на левицата, но Станишев, който не използва достатъчно активно публично позитивите от председателския пост на ПЕС, търпи малко по-силна критика от тях в сравнение с Първанов.

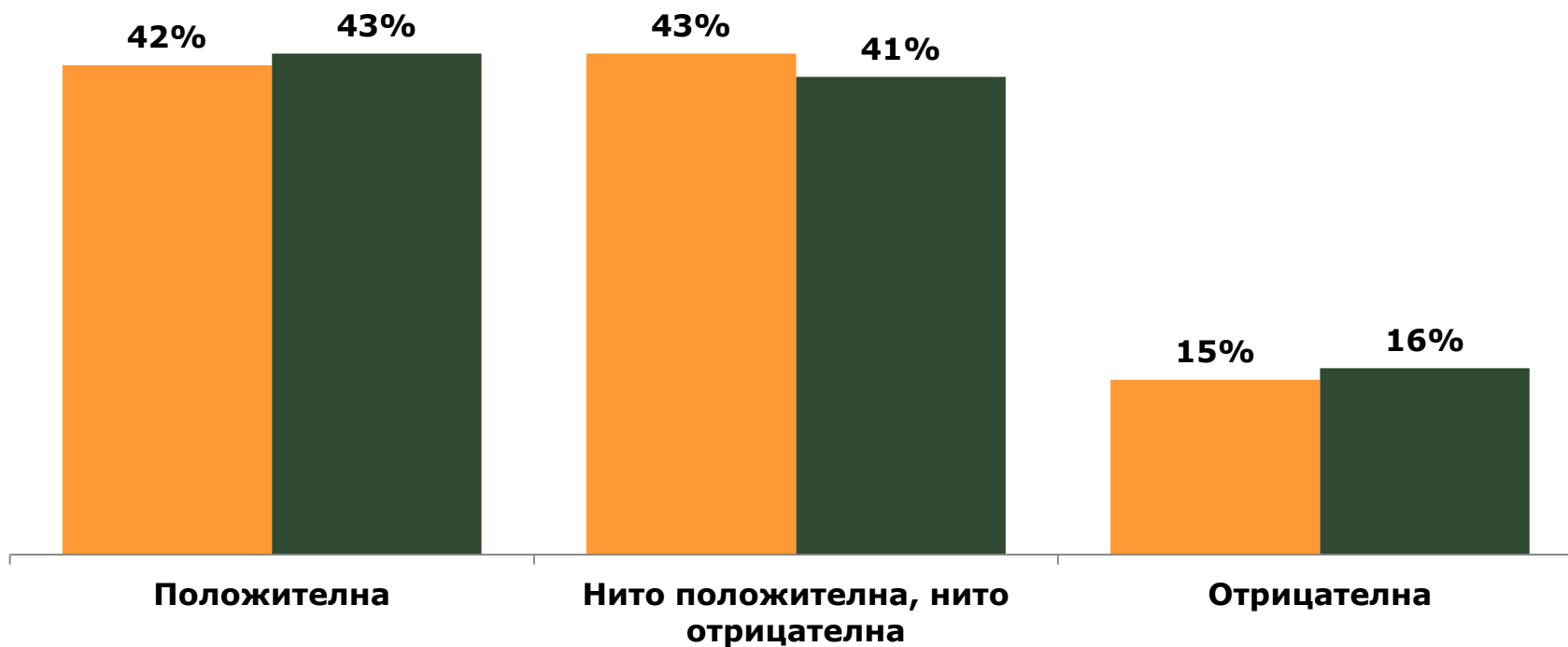
Електоралният потенциал на ДПС и доверието в Ахмед Доган са в рамките на традиционните 5% от избирателите. Синята коалиция запазва позициите си (2.9%), а доверието към съпредседателите Й Мартин Димитров и Иван Костов е респективно 7% и 6%. Одобрението за Атака и лидера ѝ продължава да ерозира. Влиянието на партията е свито до 1.9% от пълнолетните жители на страната, а на Волен Сидеров – 4%.

Новосформираните организации и сдружения все още не се възприемат от избирателите като реална политическа алтернатива. Председателят на сдружение „България на гражданите“ Меглена Кунева е сред тримата най-одобрявани политици в страната с 26% доверие. Само по себе си това е индикатор за значим електорален потенциал, който обаче все още остава под въпрос. Около 10 на сто от българите заявяват интерес към движението, но едва 2% - твърдо намерение да гласуват за него.

Електоралните нагласи на избирателите позволяват на ГЕРБ да запазят предимството си пред своите политически конкуренти. Общественото доверие към тях обаче плавно ерозира и ако тенденцията запази посоката си, проблемът за коалиционния партньор ще се превърне в един от водещите преди следващите парламентарни избори.

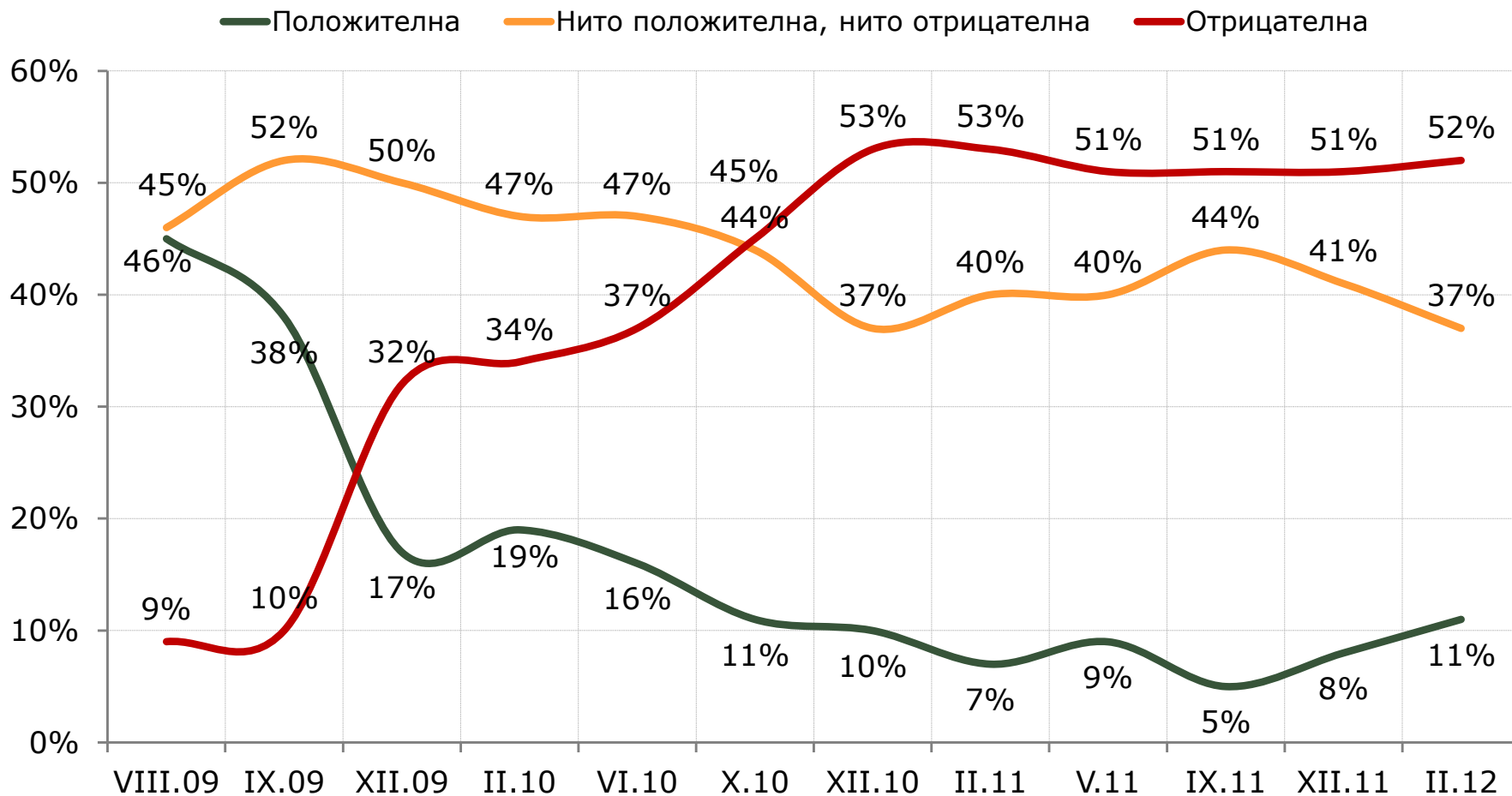
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

■ XII.11 ■ II.12

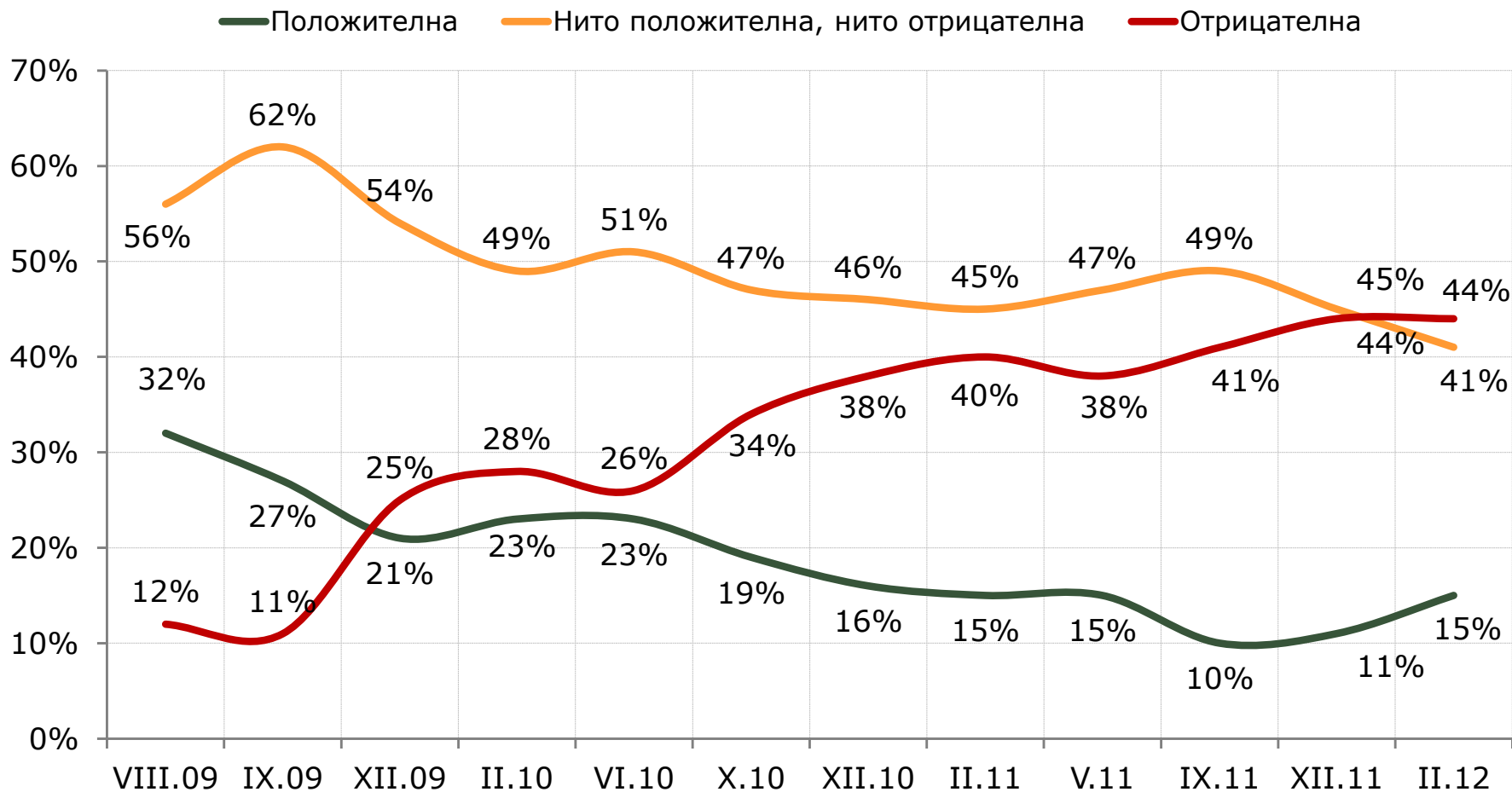

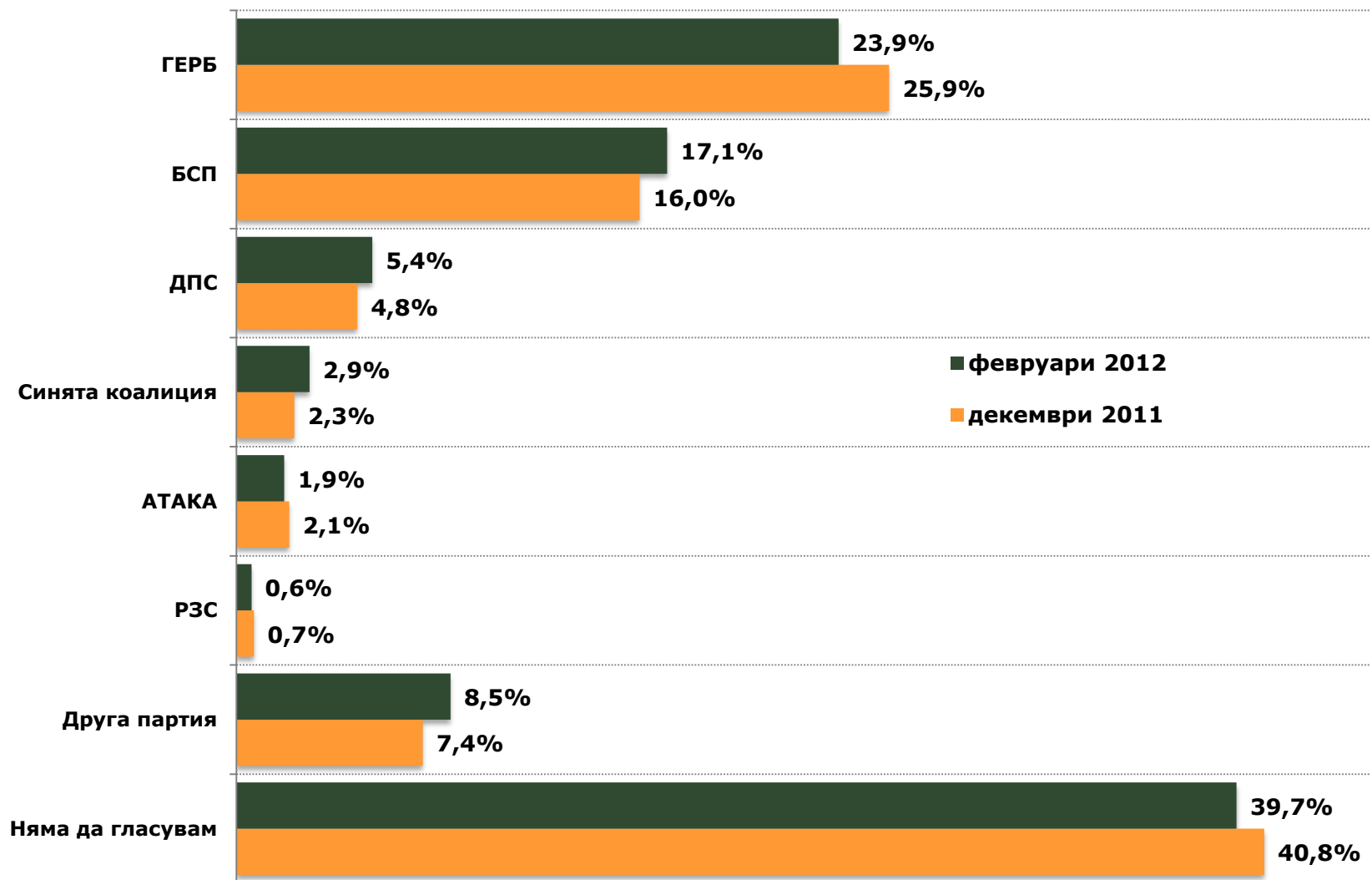
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ

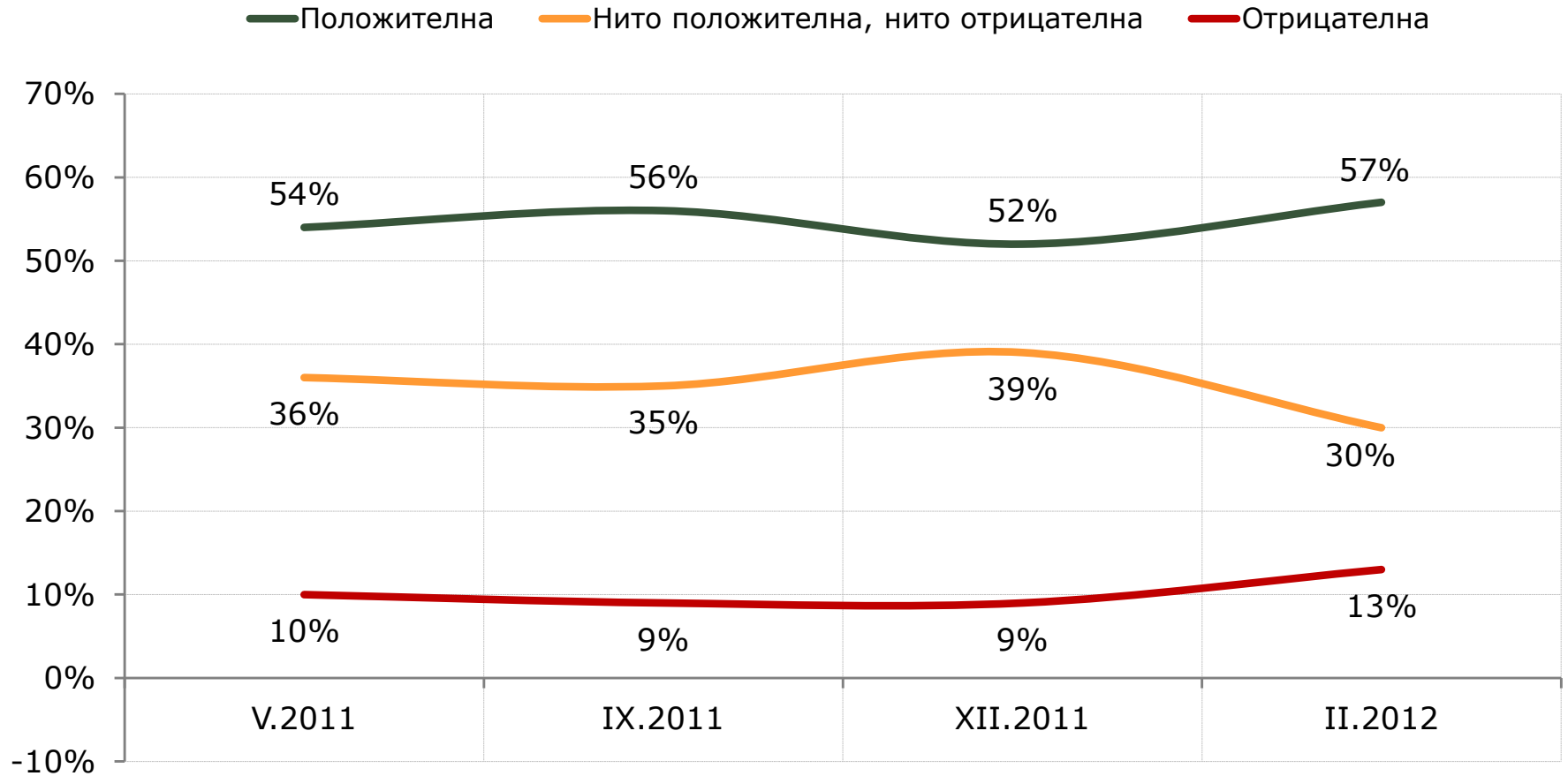

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

	II.2011	V.2011	IX.2011	XII.2011	II.2012
Бойко Борисов	40%	35%	30%	38%	38%
Георги Първанов	31%*	28%*	28%*	33%*	33%
Меглена Кунева	-	-	-	24%	26%
Сергей Станишев	15%	16%	16%	17%	20%
Мартин Димитров	9%	7%	6%	4%	7%
Иван Костов	9%	7%	6%	4%	6%
Ахмед Доган	4%	4%	5%	4%	5%
Волен Сидеров	10%	6%	6%	3%	4%
Яне Янев	8%	4%	5%	4%	4%

* Рейтингът на Г. Първанов до декември 2011г. е мерен в качеството му на президент

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕВРОКОМИСАР – КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА

ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ ПО АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Няколко основни пункта определят общественото мнение за АКТА в страната:

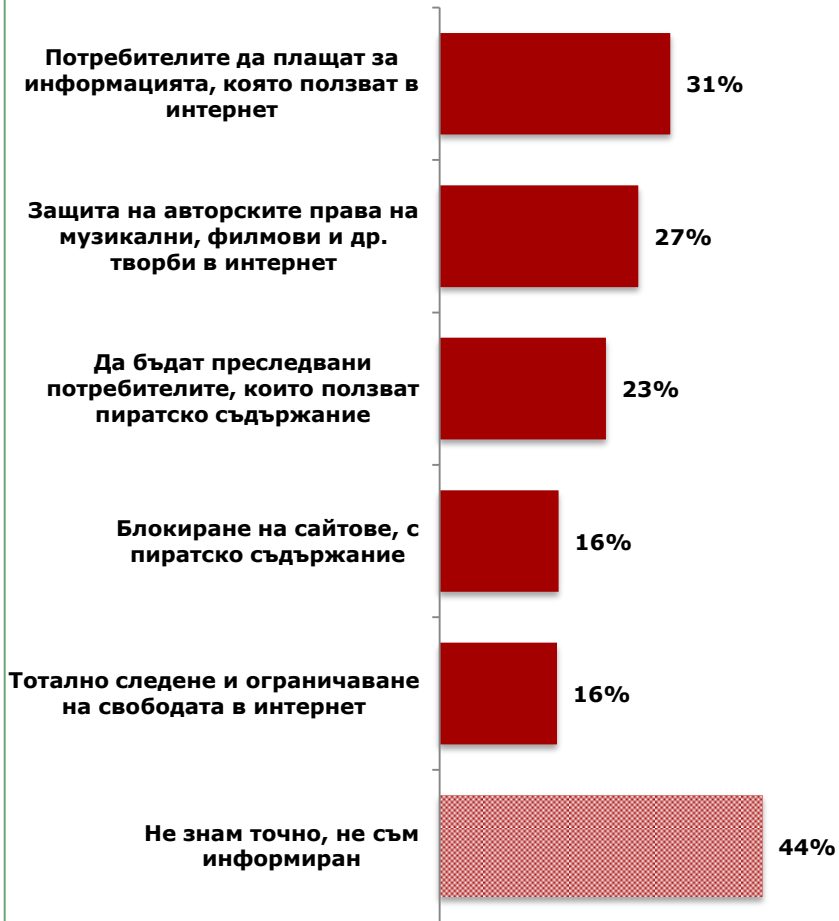
- ▶ Слаба запознатост и неяснота за съдържанието на споразумението
- ▶ Силна критика за липсата на прозрачност при изработването и подписването му
- ▶ Категорично преобладаващо несъгласие България да приеме АКТА

Около 2/3 от българските граждани оценяват процеса на изработване и подписване на АКТА като непрозрачен. 49% признават, че не са запознати какво съдържа споразумението. До голяма степен това се дължи на спецификата на проблема, който засяга регулирането на взаимоотношения, с които хората не са наясно, но виждат заплаха в крайния резултат. Съдържанието на АКТА се свързва предимно със задължението потребителите да плащат за информацията (31%), която ползват в интернет и с опита за защита на авторските права на музикални, филмови и други творби в интернет (27%). Тезата за репресивен характер на заложените в споразумението мерки се споделя от около една четвърт от българите - 23% го свързват с опит да се преследват потребители, ползващи пиратско съдържание, по 16% с блокиране на сайтове с пиратско съдържание и тотално следене и ограничаване на свободата в интернет.

Делът на противниците на АКТА в българското общество доминира силно над привържениците: 47% срещу 4%. Сред най-яръстните му противници логично се открояват интернет потребителите (70%), но също и хората, които най-активно посещават културни събития „на живо“: млади, високо образовани, с високи доходи. Техните потребителски практики се характеризират едновременно със закупуване на културни продукти и ползване на безплатно съдържание в интернет. Затова и позицията на дружествата за защита на авторски права остава нечута за мнозинството (61%) или среща последователен отпор от малкото запознати с нея (20%).

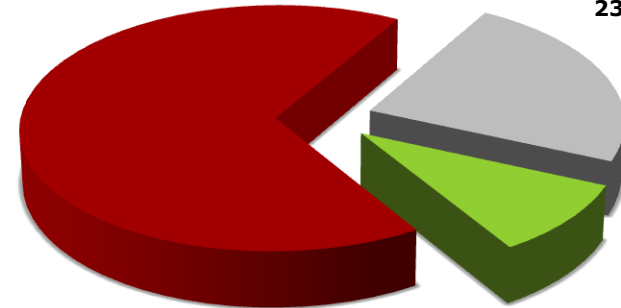
ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ ЗА АКТА

Знаете ли какво предвижда споразумението АКТА?

Как оценявате процеса по изработване и подписване на АКТА?

Непрозрачен
без знанието
на
гражданите
67%

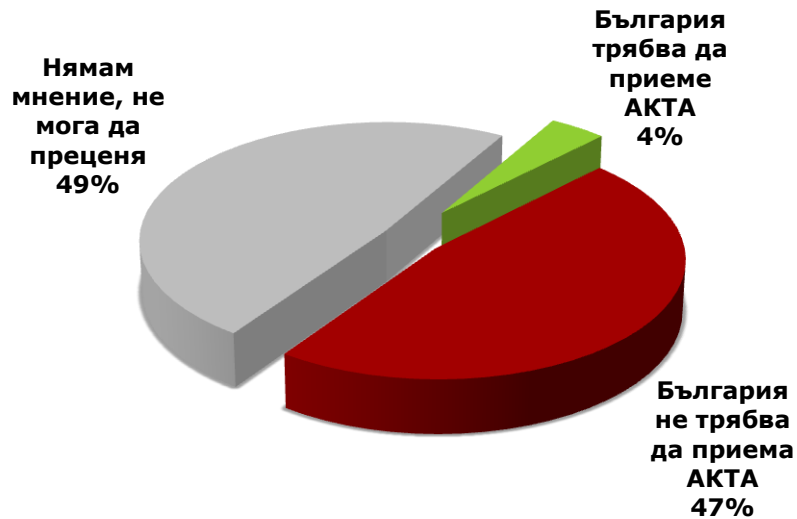

Без отговор
23%

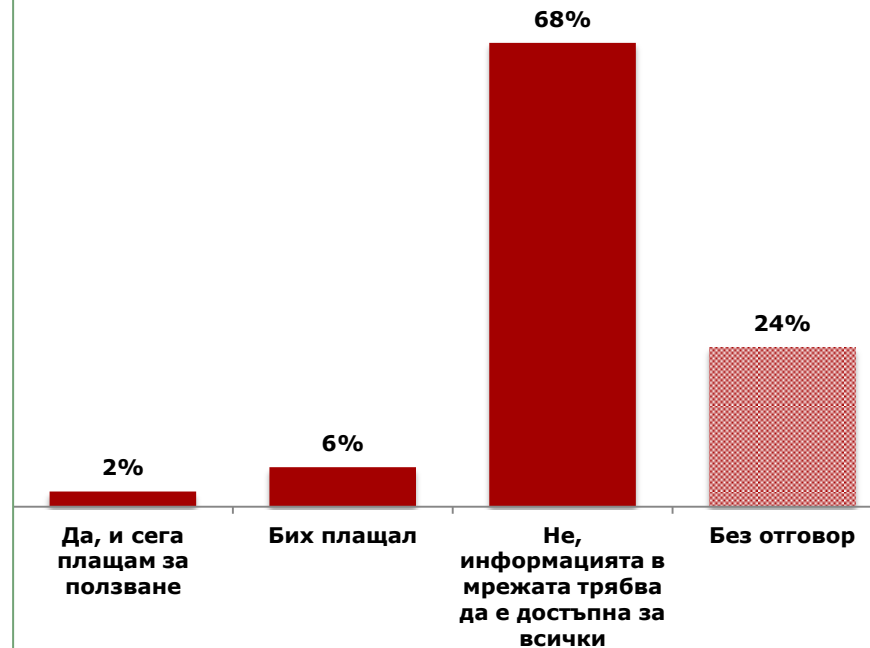
Прозрачен
със знанието
на
гражданите
10%

Трябва ли България да приеме АКТА?

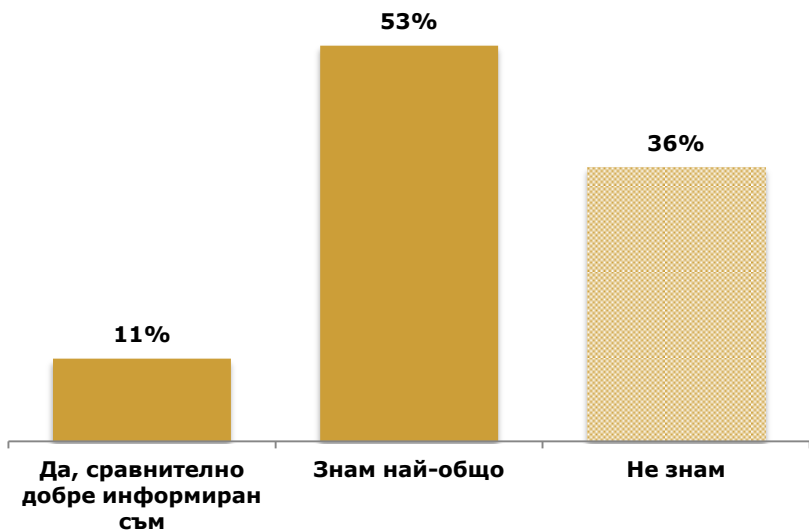

Бихте ли плащали за информация, книга, филм, музика, която ползвате в интернет?

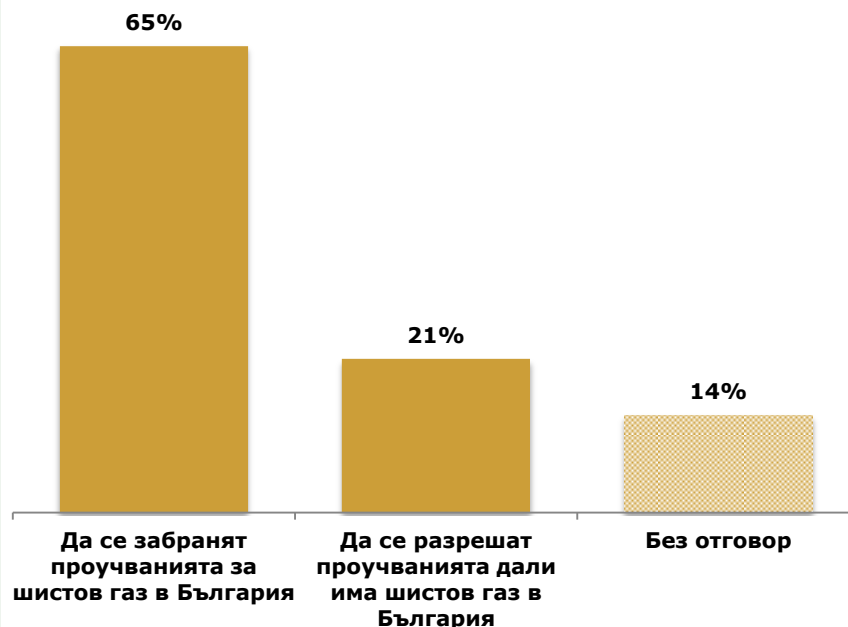

ДИСКУСИЯТА ОКОЛО ШИСТОВИЯ ГАЗ

Запознатост с технологията за добив на шистов газ:

Отношение към забраната за проучвания за шистов газ:

Мораториумът над проучванията за шистов газ в България е един от въпросите, по които е налице консенсус между правителствено решение и обществено мнение. 65% от пълнолетните жители на страната са против добива на шистов газ срещу 21%, които подкрепят подобно начинание. Основен аргумент срещу разработването на находища за шистов газ е технологията за добив. Мнозинството от българските граждани се чувстват слабо или напълно незапознати с нея, което лесно подхранва притесненията за отрицателното ѝ въздействие върху околната среда.

РАЗКРИВАНЕТО НА ДОСИЕТАТА И ДОВЕРИЕТО КЪМ ЦЪРКВАТА

Отварянето на досиетата на висшия клир е попаднало в една или друга степен във вниманието на почти всеки втори българин. Въздействието обаче не е еднозначно – 17% са били „дълбоко възмутени“; докато 36% „не харесват“ фактите, но и не намират за толкова важна изнесената информация. Другата половина от интервюираните или не са чули нищо по въпроса (14%), или директно заявяват, че новината не ги е трогнала изобщо (33%).

Не е лесно да се определи дали тази липса на чувствителност се дължи повече на обезценяване с времето на темата за досиетата, или на ниска степен на идентификация с вярата или църквата като институция – 13% описват себе си като „дълбоко вярващи“, а 64% се определят като „вярващи, но без да спазват строго каноните“. Сред „дълбоко вярващите“ сериозното разочарование и възмущение е два пъти по-високо от средното, но дори и тук то не надвишава една трета (36%).

В същото време не може да се твърди, че темата за досиетата се пречупва в по-голяма степен през възрастовата „приближеност“ към епохата на комунизма, отколкото през степента на религиозност. Възмущението от принадлежността на голяма част от висшия клир към ДС при хората между 40 и 60 години не надвишава възмущението на по-младите (и в двете групи е по около 15-16%). А при най-възрастните е с едва 4% над средното (21%). Подобни тенденции по-скоро оставят впечатление, че досиетата на клира еднакво „не вълнуват“ българина - без оглед на възраст или религиозност.

РАЗКРИВАНЕТО НА ДОСИЕТАТА И ДОВЕРИЕТО КЪМ ЦЪРКВАТА

Факт е, че сред хората, които не са вярващи (или не могат да се определят по този показател) по-рядко се открива както възмущение, така и очакване за последствия – оставки, или просто покаяние. Факт е също, че сред „вярващите“ такива очаквания са два пъти по-често срещани, като при „дълбоко вярващите“ достигат 68%. Но и сред тях няма особено единодушие по въпроса. Така например, 42% от тях са „за“ оставки, а други 26% - поне „за покаяние и извинение“.

В същото време дори тази група е склонна да съди по различен начин принадлежността към ДС, в зависимост от степента на лична близост с конкретните представители на църквата. Едва 19% биха приложили най-важната - „личната“ санкция – т.е. да откажат отслужване на важен за семейството ритуал от свещеник, за когото знаят, че е бил агент на ДС. Два пъти повече (34%) биха „прегълтнали“ миналото му, „ако познават и вярват“ на този човек.

Въпреки че като цяло разкриването на досиетата не е засегнало дълбоко и лично нито 13-те процента българи, деклариращи, че са „дълбоко вярващи“, нито двете трети, които се определят като „вярващи без спазване на канона“, общата равносметка за БПЦ е негативна – само 19% ѝ имат пълно доверие, 56% са между доверието и недоверието, а 23% изобщо не ѝ се доверяват.

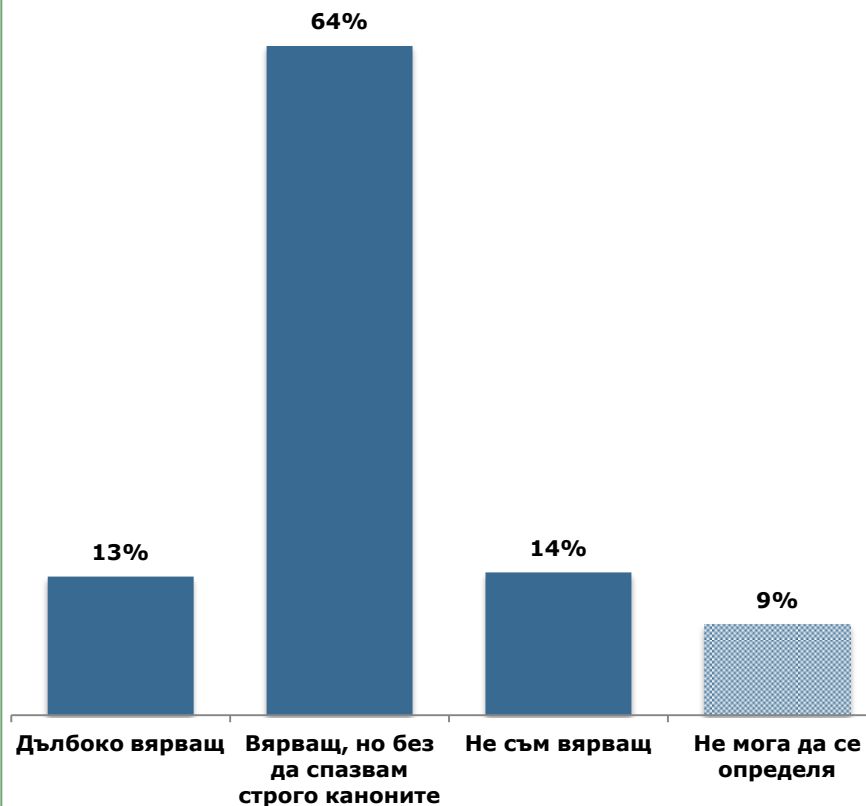
РАЗКРИВАНЕТО НА ДОСИЕТАТА И ДОВЕРИЕТО КЪМ ЦЪРКВАТА

Тези дни Комисията по досиетата разкри досиетата на висшите духовници и голяма част от тях се оказаха сътрудници на Държавна сигурност.
Вас лично доколко ви засегна това разкритие?

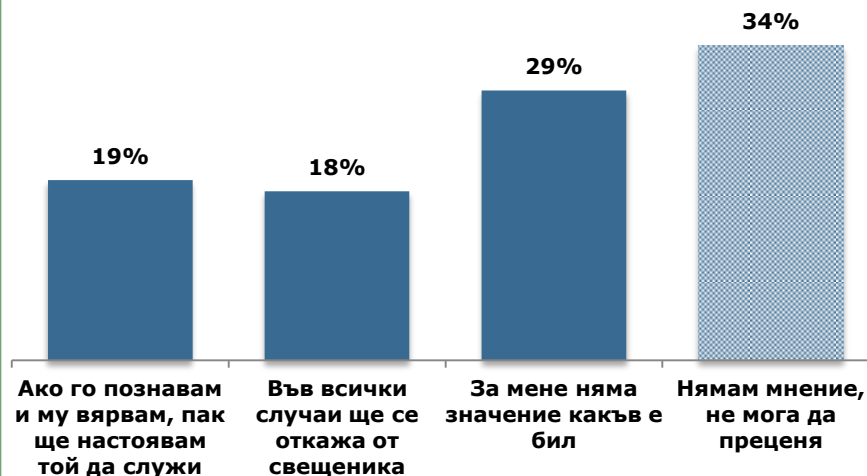

РАЗКРИВАНЕТО НА ДОСИЕТАТА И ДОВЕРИЕТО КЪМ ЦЪРКВАТА

Как бихте определили себе си?

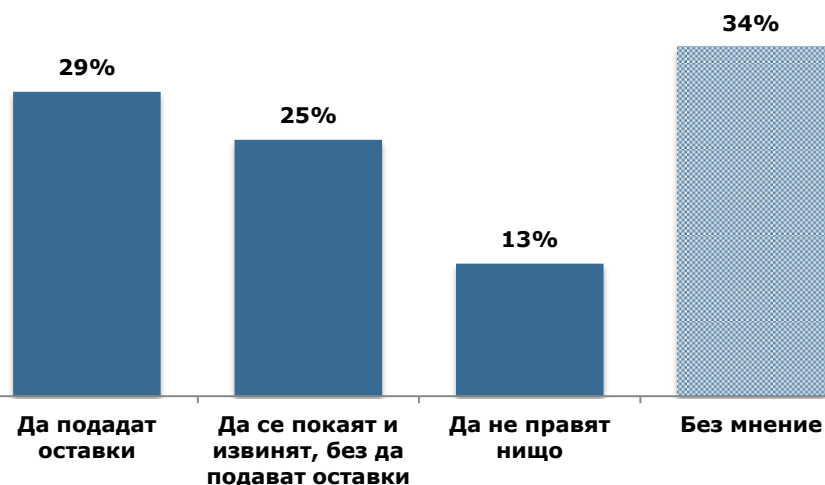

Да предположим, че във вашето семейство предстои важно събитие - сватба, кръщение, и вие разберете, че свещеникът, който ще отслужи службата, е бил агент на ДС. Какво ще направите?

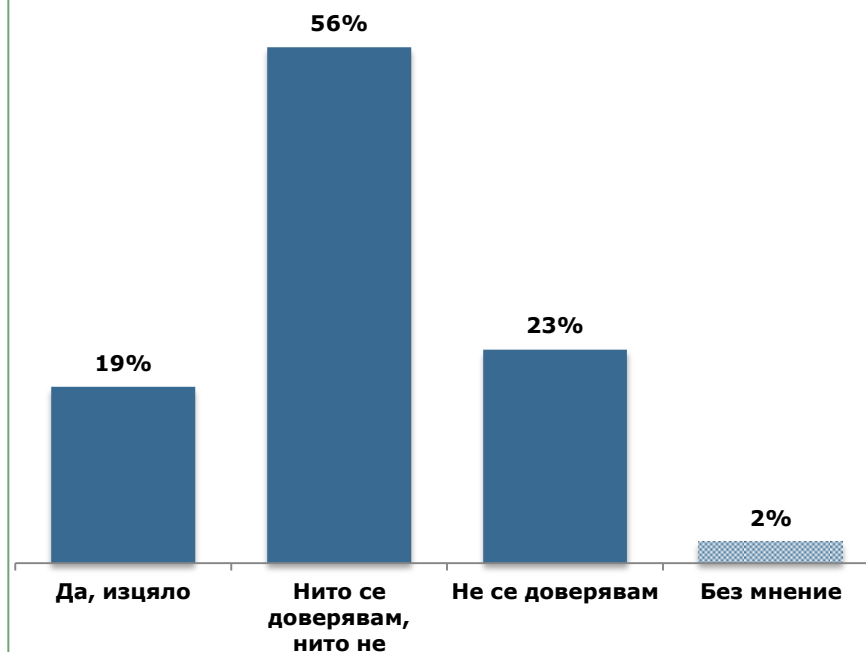

РАЗКРИВАНЕТО НА ДОСИЕТАТА И ДОВЕРИЕТО КЪМ ЦЪРКВАТА

Как смятате, че е редно да постъпят висшите духовници, агенти на ДС?

Имате ли доверие на Българската Православна Църква?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

**За контакти:
Алфа Рисърч
ул. Искър 54
София**

**Tel.: +359 2 9869075
Fax:+359 2 9869076**

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg